

Kontrollutvalgets spørsmål :

Medisin håndtering i kommunen – både på institusjon og i hjemmesykepleie. Hvordan unngå svinn/stjeling og sikre at brukere får riktig medisin?

- **Legemiddelhåndtering er en lovregulert tjeneste.**
- [Forskrift](#) om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp.
- Begrepet legemiddelhåndtering er definert i forskriftens § 3 bokstav e), som lyder:

«Legemiddelhåndtering: Enhver legemiddelrelatert oppgave som utføres fra legemidlet er ordinert eller rekvirert til det er utdelt eller eventuelt kassert.»

Legemiddelhåndteringsprosessen – Svært omfattende og regulert i forskriften

Sentrale elementer som krever prosedyrer og rutiner:

Rekvirering - Ordinering – Ordinering gjennom prosedyre – Istandgjøring – Tilberedning – Utdeling - Dobbeltkontroll – Observere/rapportere – Avfallshåndtering – Legemiddelgjennomgang-

Lederansvar:

- helsepersonell som håndterer legemidler har tilstrekkelig kompetanse, sørge for opplæring og tilgangsstyring
- Internkontroll, etablere og oppdatere skriftlige prosedyrer all legemiddelhåndtering,
- Risikovurdering, evaluering, kontroll og avvikshåndtering.
- Sørge for å ha et system for håndtering av legemidler i reseptgruppene A og B

Legemiddelhåndteringen er organisert ved at Fag- og utviklingsavdelingen koordinerer dette arbeidet for tjenesteområdene.

- Dette innebærer rådgivning og ansvar for alle felles rutiner og skjemaer oppdateringer og evalueringer. Tjenesteområdene har utpekte ressurspersoner som deltar i arbeidet.
- Er kontaktpunkt for alle samarbeidsparter, pt Apotek 1 med multidoseapotek på Skårersletta og lokalt apotek Mesna , rådgivende farmasøyt.
- NHI (Norsk Helseinformatikk , e-Læring)
- Andre samarbeidsparter ved behov

Stort ansvarsområde i kommunen

- Utarbeidet en hovedprosedyre for legemiddelhåndtering i Lillehammer kommune, med 25 tilhørende rutiner og 28 skjemaer lenket til rutinen.
- I tillegg lokale rutiner for arbeid på de ulike medisinrommene.
- 1 medisinrom og 8 medisintraller på LHH.
- 9 medisinrom og 3 medisintraller i Hjemmetjenesten

Hovedprosedyren revidert 20.06.22, neste revisjonsdato 23.05.24

Hvordan unngå svinn/stjeling?

- Prosedyre for registrering og kontroll av tilganger til medisinrom, narkotikaskap og kabinett for A og B-preparater
- Bare ledere kan godkjenne tilgang for egne sykepleiere og vernepleiere, svært få personer kan gi tilgang. Tilgangen logges, både for rom, narkotikaskap og kabinett.
- Kun sykepleiere og vernepleiere har tilgang. Ledere, vaktmester, lege mm må låses inn og ut.
- Lillehammer helsehus har kabinett for A- og B-preparater som har adskilte skuffer for hvert medikament, bare en skuff åpnes om gangen. I tillegg til vanlig tilgangsstyring for medisin rommet, trenger ansatte en QR-kode for å få tilgang til A- og B- preparater.
- Ansvar for medisinrommet er knyttet til én avd.leder og få sykepleiere. Disse har god oversikt over bruk og beholdning, og forestår bestilling og mottak fra Apotek

- Prosedyre for arbeid på medisinrom, mottak og kassasjon av medisiner. LHH: Hver medikamentenhet (eks hver tablett) skannes og registreres med strekkode.
- Prosedyre og registrering ved dobbelkontroll av istandgjøring. Istandgjøring og dobbelkontroll foretas av to ulike personer uavhengig av hverandre.
- LHH: Eget kodenøkkelsskap for tilgang til låsbare medisintraller i avdelingene.
- Prosedyrer for administrasjon til den enkelte pasient.
- A -og B- preparater dobbeltkontrolleres ved mottak fra apotek, istandgjøring og kassasjon
- Ved mistanke om tyveri av legemidler, egen rutine for det

Hvordan sikre at brukere får rett medisin?

Riktig legemiddel til Riktig pasient, i Riktig dose til Riktig tid, på Riktig måte av helsepersonell som er godkjent av tjenesteområdeleder er målet.

- Klar funksjonsbeskrivelse for arbeid i medisinerom
- Prosedyrer, rutiner og hjelpeskjemaer for delegasjon av funksjoner i legemiddelhåndtering.
- Sykepleiere og vernepleiere som istandgjør og dobbeltkontrollerer istandgjorte medisiner, eks sprøyter, infusjoner og tabletter. Disse har kompetanse i legemiddelhåndtering fra studiet og som del av sin autorisasjon
- Helsefagarbeidere deler ut medisiner så langt de har kompetanse gjennom skole- og lærlingetid, og opplæring som er gitt utover det

- Kommunen abonnerer på prosedyreverket VAR. Det har beskrivelser for alle generelle istandgjøringsmetoder. Prosedyreverket er forskningsbasert og oppdateres årlig.
- Utfyllende rutiner for mer kompleks medikamenthåndtering,
- Opplæring i legemiddelhåndtering er del av opplæringspakke for nyansatte og gjelder sykepleiere, vernepleiere og helsefagarbeidere. Dette er e-læringskurs som kommunen abonnerer på og som tilpasset den enkelte yrkesgruppes bakgrunnskunnskap.
- Repetisjon med e-læringskurs hvert annet år
- Interne kurs i forhold til nye rutiner, nye medikamenter eller praktiske prosedyrer hvor repetisjon er nødvendig
- Kunnskap og rutiner som sikrer observasjon av virkninger og bivirkninger.
- All delegert myndighet er tidsbegrenset i to år.

- Tjenestene samhandler med fastlegene på eLink , egen rutine for hvordan dette skal foregå.
- Lillehammer helsehus , bokollektivene og HDO har sykehjemsleger som har problemstillinger rundt legemidler høyt på agendaen (polyfarmasi, årskontroller med legemiddelgjennomgang)
- Tjenestene har tilgang til Kjernejournal, og Pasientnett I hjemmesykepleien.
- Bruk av multidose og elektronisk medsineringsstøtte bidrar til å minimere risiko for svinn og å få feil medisiner.
- Ansatte er bevisst på å melde avvik for å forbedre tjenesten
- Også et tillitsspørsmål, ansatte og helsepersonell ønsker å gjøre jobben sin forsvarlig.

Utfordringer:

Inntil vi får [Sentral](#) foreskrivingsmodul og [Pasientens](#) legemiddelliste har Norge utfordringer med samstemming av legemiddellister, spesielt for pasienter i overganger mellom spesialisthelsetjeneste og kommune.

Intern kontroll

- Det er satt i gang et arbeide i forbindelse med B24 der vi ser på rutiner og samarbeid strukturer med fastlegen og hjemmetjenesten
- Rådgivende besøk fra Apotek1 som bidrar til forbedringer, der det blir avdekket avvik i forbindelse med internkontrollene
- Avdelingenes oppfølging og behandling av meldte avvik.
- Fokus på å melde avvik og rask oppfølging av dette.

Hjemmetjenesten:

Det har vært meldt 6-7 avvik om feil i A- og B-regnskap, i 2021 og 2022. I 2022 ble en av de en personalsak.

Generelt meldes det mest avvik på at medisin ikke er gitt. Dette kan ha ulike årsaker. At dette avviket meldes viser at ansatte har stor bevissthet og oppmerksomhet knyttet til medisinbehandling.

Lillehammer helsehus

Generelt meldes det mest avvik på at medisin er funnet ulike steder . Dette kan ha ulike årsaker.

At dette avviket meldes viser at ansatte har stor bevissthet og oppmerksomhet rundt medisin håndtering.

Medisindispensere (Elektronisk medisineringsstøtte)

- Lillehammer kommune har pr i dag 41 multidosedispensere (Evondos) utplassert hos pasienter –
veldig god erfaring med dem.
- varsler bruker om at det er tid for å ta medisiner
- sikrer rett medisin til rett tid
- Kan bidra til at bruker opplever økt selvstendighet, mestring av egen helse og større grad av trygghet
- Utvides i høst med to nye typer dispensere, gjør det lettere å kunne tilpasse til pasientens behov
- Pilly – den aller enkleste
- Karie – Den nye folkedispenseren.

Pilly medisindispenser

- ! Varsler med lyd og lys, eventuelt via SMS
- 28 doseringskammer med plass til ca. 6-8 tabletter av normal størrelse
- Sender varsler til helsepersonell
- i Skjerm med enkel informasjon
- Enkel å ha med seg, kun 20 cm i diameter
- Integrert SIM-kort
- Låsbar, med universalnøkkel

Karie multidosedispenser

Veier kun 1,8 kg

Touch-skjerm med farge, med instruksjoner til pasient og helsepersonell

Varsler med lyd, lys, tekst og tale

Sender varsler til helsepersonell

Støtter opp mot WiFi og 4G

Låsbar, med universalnøkkel

Kobles til strøm, 24 timers batteri

MEDICINE

Settings icon

Alert

It is time for your medication,
please press the button.

E300

Veien videre:

Ytterligere bruk av de ulike elektroniske medisineringsstøttene.

Sentral forskrivningsmodul (SFM) gjør at informasjon om legemidler kan deles mellom ulike pasientjournalssystemer, og gi helsepersonell med tjenstlig behov, tilgang til pasientens legemiddelliste (PLL).

Digitalisering av legemiddeladministrasjon I Gericca.

- legemiddelplanen oppdateres fra SFM.
- ansatte administrerer legemidler I Gericca, hva skal gis av legemidler og når.
- registrerer avvik.